

CEIP Condesa de Fenosa

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

VALORES SOCIAIS E CÍVICOS 3º EP

1	Índice paxinado	Páx.
2	Introdución e contexto	1
3	Vinculación entre obxectivos, secuencias e distribución temporal de contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e grao mínimo de consecución de cada un, competencias clave, elementos transversais, instrumentos de avaliación e criterios de cualificación.	2
4	Metodoloxía didáctica, incluíndo as estratexias a desenvolver polo profesorado, para acadar os estándares de aprendizaxe, así como a adquisición das competencias clave. Materiais e recursos didácticos	37
5	Procedemento para a avaliación inicial	38
6	Procedemento de avaliación continua	38
7	Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente	39
8	Indicadores de logro para avaliar a programación didáctica	40

Introdución e contexto:

O Ceip Condessa de Fenosa está situado no Barco de Valdeorras, no oriente ourensán, ocupando a cabeceira da comarca de Valdeorras. No concello, a actividade económica agrícola (viticultura) tradicional, veuse superada dende hai bastantes anos pola produción de lousa nas distintas canteiras dos concellos lindeiros e polo sector de servizos, contando cun Hospital Comarcal, Centros de estudos, Delegación de Facenda, Xulgados, etc...

A crise económica determinou a redución do número de alumnado inmigrante, que non hai moito tempo era relevante, e a aparición de carencias económicas no alumnado superando amplamente ás que había noutrora.

O centro educativo, tal e como reflicten os seus documentos, aposta definitivamente por varios eixos de traballo que se artellan ao redor do Equipo da Biblioteca, da Axenda 21, do Equipo de Normalización Lingüística e da promoción das TIC.

Así a promoción da lectura, a alfabetización en información, o compromiso ambiental, os hábitos saudables, a dotación en medios técnicos suficientes, a creación de recursos innovadores na nosa lingua, o coñecemento respecto e valoración do noso patrimonio cultural e o desenvolvemento dun espírito crítico, colaborativo e solidario son o cerne das actividades que se desenvolven dentro e fóra das nosas aulas.

Outro dos aspectos dignos de ter en conta é o da integración: o noso centro é o centro de referencia para a integración de alumnado con necesidades educativas específicas da comarca, e isto non por designación oficial, senón pola aposta decidida de todos os membros da comunidade educativa de promover a integración, convencidos de que é un factor necesario para crearmos unha sociedade máis xusta e solidaria, e ao tempo un elemento enriquecedor para todo o alumnado.

Así pois nas nosas aulas dispoñemos de medios tecnolóxicos, creamos recursos que compartimos na rede, promovemos o uso do noso idioma, fomentamos o respecto á natureza, establecemos lazos de solidariedade entre os membros da comunidade e de fóra dela, somos respectuosos con outras culturas, normalizamos e dinamizamos o noso idioma, valoramos as diferencias dentro dun trato equitativo, entendemos a diversidade como riqueza...

Pero non todo é perfecto, hai eivas no centro que pasan pola escaseza de profesorado, esgotadoras esixencias burocráticas que minguan o traballo educativo, nalgúns casos falla de apoio dende as familias...

En resumo o Ceip Condessa de Fenosa ten como obxectivo fundamental promover o desenvolvemento integral do seu alumnado, fomentando valores solidarios, de respecto e coidado do contorno natural e cultural, fomentando o traballo en equipo, colaborativo, no que se respecten as diferencias de cada quen... Nas verbas de A. Machado, queremos que os nosos alumnos e alumnas sexan, no bo sentido da palabra, bos.

Vinculación entre obxectivos, secuencias e organización temporal de contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e grao mínimo de consecución de cada un, competencias clave, elementos transversais, instrumentos de avaliación e criterios de cualificación.

Competencias Clave:

1º. Comunicación lingüística (CCL). – 2º. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT). – 3º. Competencia dixital (CD). – 4º. Aprender a aprender (CAA). – 5º. Competencias sociais e cívicas (CSC). – 6º. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE). – 7º. Conciencia e expresións culturais (CCEC).

Obxectivos:

- a) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.
- b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.
- c) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos que se relacionan.
- d) Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.
- e) Coñecer e utilizar de xeito apropiado a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas as linguas.
- f) Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.
- g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser quen de aplicalos ás situacións da súa vida cotiá.
- h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.
- i) Iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das tecnoloxías da información e da comunicación, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciben e elaboran.
- j) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.
- k) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.

- l) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.
 m) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.
 n) Fomentar a educación viaria e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.
 o) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, poñendo de relevancia as mulleres e homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.

Temas transversais:

Comprensión lectora, expresión oral, expresión escrita, comunicación audiovisual, TIC, emprendemento, educación cívica, valores (igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación), seguridade viaria.

Materia: Valores sociais e cívicos Curso 3º EP								
1ª Avaliación								
Obx	Contidos	Criterios Av.	Estándares	Grao Consecución	CC	Elementos Transversais	Instrumentos Avaliación	Criterios cualificación (%)
BLOQUE 1. A IDENTIDADE E A DIGNIDADE DA PERSOA								
m k	B1.1. O autoconecemento. Identificación das características persoais e dos trazos de identidade, as propias capacidades e necesidades. B1.2. Habilidades comunicativas. Expresión de vivencias e sentimentos de forma construtiva.	B1.1. Crear unha imaxe positiva dun mesmo/a tomando decisións meditadas e responsables, baseadas nun bo autoconcepto.	VSCB1.1.1. Reflexiona sobre os trazos característicos da súa personalidade e verbaliza as conclusións	Expresa oralmente algunha característica da súa personalidade.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB1.1.2. Expresa a percepción da súa propia identidade, integrando a representación que fai dun mesmo ou dela mesma e a imaxe que expresan os demais.	Expresa sentimentos de xeito construtivo.	CSC CCL	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución	Escala de observación. Diario de clase.	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

						pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.		
m	B1.3. O autoconceito. A autovaloración; os trazos de personalidade. A autoconciencia emocional. A respectabilidade e a dignidade persoal. O estilo persoal positivo.	B1.2. Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade e na dignidade persoal	VSCB1.2.1. Razona o sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas.	Construe un autoconceito positivo respecto a si mesmo e ás demais persoas.	CSC CCL CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
a m	B1.4. As emocións. Identificación, recoñecemento, expresión e verbalización. Causas e consecuencias. Asociación pensamento-emoción. B1.5. O autocontrol. A regulación dos sentimentos. As estratexias de reestruturación cognitiva. A resiliencia.	B1.3. Estructurar un pensamento efectivo empregando as emocións de forma positiva.	VSCB1.3.1 Aplica o autocontrol á toma de decisión.	Toma decisións de xeito autónomo aplicando o autocontrol.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB1.3.2. Realiza un adecuado recoñecemento e identificación das súas emocións e das demais persoas.	Expresa as súas emocións de xeito oral e por escrito.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB1.3.3. Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades	Realiza actividades cooperativas respectando os	CSC CSIEE CCL	Educación cívica. Valores:	Escala de observación. Diario de clase.	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

			cooperativas.	compañeiros e compañeiras.		igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.		
b m	B1.6. A responsabilidade. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. Valoración do erro como factor de aprendizaxe e mellora.	B1.4. Desenvolver o propio potencial, mantendo unha motivación intrínseca e esforzándose para o logro de éxitos individuais e compartidos.	VSCB1.4.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo para a consecución de obxectivos.	Traballa en equipo con esforzo por acadar logros colectivos.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB1.4.2. Asume as súas responsabilidades durante a colaboración.	Comparte tarefas e assume responsabilidades.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB1.4.3. Realiza unha autoavaliación responsable da execución das tarefas con axuda dunha persoa adulta.	Reflexiona sobre o seu traballo recoñecendo os aspectos positivos e os mellorables.	CSC CAA CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non	Escala de observación. Diario de clase.	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

						discriminación.		
m	B1.7. A autonomía persoal e a autoestima. Seguridade nun mesmo, iniciativa, autonomía para a acción, confianza nas propias posibilidades. A toma de decisións persoal meditada. Tolerancia á frustración.	B1.5. Adquirir capacidades para tomar decisións de forma independente, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas.	VSCB1.5.1. Emprega algunha estratexia para facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso.	Asume que non todo sae ben á primeira e que debe ser tolerante á frustración e perseverante na execución de tarefas.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
a	B1.8. A iniciativa persoal. As accións creativas. A consecución de logros.	B1.6. Desenvolver a autonomía e a capacidade de emprendemento para conseguir logros persoais responsabilizándose do ben común.	VSCB1.6.1. Participa na resolución de problemas escolares con seguridade e motivación.	Resolve problemas de xeito autónomo e creativo.	CSIEE CSC	Emprendemento. Educación cívica. Valores: resolución pacífica de conflitos, l	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB1.6.2. Define e formula claramente problemas de convivencia.	Identifica e evita problemas de convivencia.	CSC CCL	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
b	B1.9. A responsabilidade. Causas e consecuencias das accións propias. A toma de decisións persoais meditadas: técnicas e recursos. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. A asunción dos propios actos.	B1.7. Propoñerse desafíos e levalos a cabo mediante unha toma de decisión persoal, meditada e responsable, desenvolvendo un bo sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas.	VSCB1.7.1. Reflexiona, respondendo a preguntas, as consecuencias das súas accións.	Asume a responsabilidade das súas accións e as consecuencias delas.	CSC CCL CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos,	Escala de observación. Diario de clase.	2

						liberdade, non discriminación.		
			VSCB1.7.2. Desenvolve actitudes de respecto cara aos demais en situacións formais e informais da interacción social.	Mostra respecto cara os demais.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
BLOQUE 2. A COMPRENSIÓN E O RESPECTO NAS RELACIÓNS INTERPERSOAIS								
m	B2.1. As habilidades de comunicación. A percepción e o emprego do espazo físico na comunicación. Os elementos da comunicación non verbal que favorecen o diálogo: ton de voz e maneira de falar. Adecuación a diferentes contextos	B2.1. Expresar opinións, sentimentos e emocións, empregando coordinadamente a linguaxe verbal e non verbal.	VSCB2.1.1. Expresar con claridade opinións, sentimentos e emocións.	Expresa con claridade respecto opinións, sentimentos e emocións.	CCL CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB2.1.2. Emprega apropiadamente os elementos da comunicación verbal e non verbal, en consonancia cos sentimentos.	Utiliza as normas do diálogo.	CCL CSC	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB2.1.3. Emprega a	Usa os elementos	CCL	Educación	Escala de	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

			comunicación verbal en relación coa non verbal en exposicións orais.	de comunicación verbal e non verbal .	CAA CSIEE	cívica.	observación. Diario de clase.	
			VSCB2.1.4. Expón respectuosamente os argumentos.	Expón con claridade e respecto os seus argumentos.	CCL CSC	Educación cívica.	Escala de observación. Diario de clase.	2
b m e	B2.2. Estratexias da linguaxe oral como instrumento de comunicación: escoitar, preguntar, argumentar.	B2.2. Utilizar habilidades de escoita e o pensamento de perspectiva con empatía.	VSCB2.2.1. Escoita exposicións orais e entende a comunicación desde o punto de vista da persoa que fala.	Escoita sen interromper e con atención.	CSC CCL	Educación cívica	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB2.2.2. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas.	Colabora en debates respectando as normas.	CAA CSIEE CSC CCL	Educación cívica	Escala de observación. Diario de clase.	2
c m e	B2.3. A comunicación expresiva. Os elementos da comunicación que favorecen o diálogo. Iniciación, mantemento e finalización de conversas. Identificación recoñecemento e análise de hábitos que facilitan e dificultan a comunicación.	B2.3. Iniciar, manter e finalizar conversas cunha maneira de falar adecuada aos interlocutores e ao contexto, tendo en conta os factores que inhiben a comunicación para superar barreiras e os que permiten lograr proximidade.	VSCB2.3.1. Comunícase empregando expresións para mellorar a comunicación.	Utiliza elementos de comunicación que favorecen o diálogo.	CCL CSC	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB2.3.2. Amosa interese polos seus interlocutores	Mostra interese pola opinión dos demais.	CCL CSC	Educación cívica.	Escala de observación. Diario de clase.	2
e m	B2.4. A aserción. Exposición e defensa das ideas propias con argumentos fundados e razoables empregando estratexias de comunicación construtivas.	B2.4. Empregar a aserción.	VSCB2.4.1. Expresa abertamente as propias ideas.	Experas as súas ideas empregando estratexias de comunicación construtivas.	CCL CSC CSIEE	Educación cívica.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB2.4.2. Emprega a linguaxe positiva	Usa unha linguaxe positiva.	CCL CSC	Educación cívica.	Escala de observación. Diario de clase.	2
m	B2.5. O diálogo. A busca do mellor	B2.5. Dialogar creando	VSCB2.5.1 Relaciona, con axuda dunha	Enriquece os	CCL	Educación	Escala de	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

	argumento. A creación de pensamentos compartidos a través do diálogo. A inferencia e o sentido da expresión dos e das demais. A escoita activa e a axuda.	pensamentos compartidos con outras persoas para atopar o mellor argumento.	persoa adulta, diferentes ideas e opinións para atopar os seus aspectos comúns.	argumentos propios coa aportación dos compañeiros.	CSC CAA	cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos.	observación. Diario de clase.	
c m	B2.6.A intelixencia interpersoal. A empatía: atención, escoita activa, observación e análise de comportamentos. O altruísmo.	B2.6. Establecer relacións interpersoais positivas empregando habilidades sociais.	VSCB2.6.1. Emprega diferentes habilidades sociais básicas.	Uso de habilidades sociais básicas: empatía: atención, escoita activa	CSC	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB2.6.2. Participa activamente en actividades que contribúen á cohesión dos grupos sociais aos que pertence.	Participa en actividades grupais.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos.	Escala de observación. Diario de clase.	2
a	B2.7. O respecto, a tolerancia e a valoración do outro. Análise de situacións na escola e fóra dela que producen sentimentos positivos ou negativos no alumnado	B2.7. Actuar con tolerancia comprendendo e aceptando as diferenzas.	B2.7. Actuar con tolerancia comprendendo e aceptando as diferenzas.	Móstrase tolerante e respectuoso coas diferenzas.	CSC	Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB2.7.2. Recoñece, e identifica as calidades doutras persoas.	Recoñece as calidades e valores dos compañeiros.	CSC	Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non	Escala de observación. Diario de clase.	2

						discriminación.		
c m	B2.8. As condutas solidarias. A disposición de apertura cara aos demais: compartir puntos de vista e sentimentos. As dinámicas de cohesión de grupo.	B2.8. Contribuír á mellora do clima do grupo, amosando actitudes cooperativas e establecendo relacións respectuosas.	VSCB2.8.1. Forma parte activa das dinámicas do grupo.	Participa activamente nas dinámicas de grupo.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB2.8.2. Establece e mantén relacións emocionais amigables, baseadas no intercambio de afecto e a confianza mutua.	Establece lazos afectivos e de amizade.	CSC CSIEE	Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
BLOQUE 3. A CONVIVENCIA E OS VALORES SOCIAIS								
b m	B3.1 Responsabilidade no exercicio dos dereitos e dos deberes individuais nos grupos nos que se integra e participación nas tarefas e decisión destes. A disposición de apertura cara ao outro, ao compartir puntos de vista e sentimentos	B3.1 Resolver problemas en colaboración, poñendo de manifesto unha actitude aberta cara aos demais e compartindo puntos de vista e sentimentos.	VSCB3.1.1 Establece relacións de confianza cos iguais e coas persoas adultas.	Establece relacións de confianza e colaboración.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.1.2 Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración.	Comparte proxectos, xogos e reconece as actividade de grupo como enriquecedoras e significativas.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos,	Escala de observación. Diario de clase.	2

						liberdade, non discriminación.		
			VSCB3.1.3 Pon de manifesto unha actitude aberta cara ás demais persoas compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula.	Interactúa cos demais con actitude positiva e aberta.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
b	B3.2 A interdependencia e a cooperación. A interdependencia positiva e a participación equitativa. As condutas solidarias. A aceptación incondicional do outro. A resolución de problemas en colaboración. Compensación de carencias dos e das demais. A disposición de apertura cara ao outro, o compartir puntos de vista e sentimentos. B3.3. Estructuras e técnicas da aprendizaxe cooperativa.	B3.2 Traballar en equipo favorecendo a interdependencia positiva e amosando condutas solidarias.	VSCB3.2.1 A moso boa disposición a ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe.	Da e recibe axuda cando é preciso.	CAA CSIEE CSC	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.2.2. Practica as estratexias de axuda entre iguais.	Traballa en parella.	CAA CSIEE CSC	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.2.3. Practica as estratexias de axuda entre iguais.	Comparte puntos de vista e sentimentos.	CAA CSIEE CSC	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos,	Escala de observación. Diario de clase.	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

						liberdade, non discriminación.		
			VSCB3.2.4. Respecta as regras durante o traballo en equipo.	Asume as normas do traballo en equipo.	CSC	Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.2.5. Emprega destrezas de interdependencia positiva.	Reparten tarefas de modo lóxico e positivo.	CSC CSIEE CAA	Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
a	B3.4. Elaboración de normas de convivencia da aula e do centro positivas, facilitadoras e asumidas polo grupo e pola comunidade. Valoración da necesidade de normas compartidas que regulan a convivencia frutífera no ámbito social.	B3.3. Implicarse na elaboración e no respecto das normas da comunidade educativa, empregando o sistema de valores persoal que constrúe a partir dos valores universais.	SCB3.3.1. Participa na elaboración das normas da aula.	Elabora normas de aula e asume o compromiso de cumprilas.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.3.2. Respecta as normas do centro escolar.	Respecta as normas de convivencia do centro.	CSC	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non	Escala de observación. Diario de clase.	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

						discriminación.		
C m	B3.5. A resolución de conflitos. A linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. A transformación do conflito en oportunidade.	B3.4. Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática transformando o conflito en oportunidade, coñecendo e empregando as fases da mediación e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais.	VSCB3.4.1. Resolve os conflitos, coa axuda dunha persoa adulta, de modo construtivo.	Resolve os conflitos con axuda a través do diálogo e de xeito construtivo.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.4.2. Manexa a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos e intencións nas relacións interpersoais.	Usa unha linguaxe positiva e respectuosa.	CCL CSC	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.4.3. Analiza as emocións e sentimentos das partes en conflito.	Analiza as causas e consecuencia dun conflito con axuda dun adulto.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
a	B3.6. Identificación, recoñecemento e valoración dos dereitos de todos os nenos e de todas as nenas do mundo recoñecidos nas declaracións universais, no Estatuto de autonomía de Galicia e na Constitución española.	B3.5. Comprender a importancia dos dereitos da infancia valorando as condutas que os protexen.	VSCB3.5.1. Expón os dereitos básicos da infancia.	Valora os dereitos de todos os nenos recoñecidos nas declaracións universais, no Estatuto de autonomía de Galicia e na	CSC CCL	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non	Escala de observación. Diario de clase.	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

				Constitución española.		discriminación.		
d m	B3.7. As diferenzas de sexo como un elemento enriquecedor. Análise das medidas que contribúen a un equilibrio de xénero e a unha auténtica igualdade de oportunidades. Identificación e rexeitamento de desigualdades entre mulleres e homes no mundo.	B3.6. Participar activamente na vida cívica valorando a igualdade de dereitos e corresponsabilidade de homes e mulleres.	VSCB3.6.1. Colabora con persoas do outro sexo en diferentes situacións escolares. VSCB3.6.2. Realiza diferentes tipos de actividades independentemente do seu sexo.	Participa en diferentes tipos de actividades independentemente do seu sexo.	CSC CSIEE CSC CSIEE	Valores: igualdade, equidade, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
n	B3.8. A educación viaria. Respecto cara ás normas de mobilidade viaria. Identificación das causas e grupos de risco nos accidentes de tráfico. B3.9. Identificación de actitudes e de estratexias persoais e colectivas que contribúen a consolidar condutas e hábitos viarios correctos.	B3.7. Valorar as normas de seguridade viaria, analizando as causas e consecuencias dos accidentes de tráfico.	B3.7. Valorar as normas de seguridade viaria, analizando as causas e consecuencias dos accidentes de tráfico.	Coñece as normas básica de seguridade viaria.	CSC CSIEE	Educación cívica. Seguridade viaria.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.7.2 Expón as causas de diferentes accidentes de tráfico	Identificación de actitudes que contribúen a consolidar condutas e hábitos viarios correctos.	CSC CCL	Educación cívica. Seguridade viaria.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.7.3. Explica as consecuencias de diferentes accidentes de tráfico.	Explica as consecuencias de diferentes accidentes de tráfico.	CSC CCL CMCT CD	Educación cívica. Seguridade viaria.	Escala de observación. Diario de clase.	2

Materia: Valores sociais e cívicos Curso 3º EP

2ª Avaliación

Obx	Contidos	Criterios Av.	Estándares	Grao Consecución	CC	Elementos Transversais	Instrumentos Avaliación	Criterios cualificación (%)
BLOQUE 1. A IDENTIDADE E A DIGNIDADE DA PERSOA								

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

m k	B1.1. O autoconhecimento. Identificación das características persoais e dos trazos de identidade, as propias capacidades e necesidades. B1.2. Habilidades comunicativas. Expresión de vivencias e sentimentos de forma construtiva.	B1.1. Crear unha imaxe positiva dun mesmo/a tomando decisións meditadas e responsables, baseadas nun bo autoconceito.	VSCB1.1.1. Reflexiona sobre os trazos característicos da súa personalidade e verbaliza as conclusións	Expresa oralmente algunha característica da súa personalidade.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB1.1.2. Expresa a percepción da súa propia identidade, integrando a representación que fai dun mesmo ou dela mesma e a imaxe que expresan os demais.	Expresa sentimentos de xeito construtivo.	CSC CCL	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
m	B1.3. O autoconceito. A autovaloración; os trazos de personalidade. A autoconciencia emocional. A respectabilidade e a dignidade persoal. O estilo persoal positivo.	B1.2. Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade e na dignidade persoal	VSCB1.2.1. Razona o sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas.	Constrúe un autoconceito positivo respecto a si mesmo e ás demais persoas.	CSC CCL CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
a m	B1.4. As emocións. Identificación, recoñecemento, expresión e verbalización. Causas e consecuencias. Asociación pensamento-emoción. B1.5. O autocontrol. A regulación dos sentimentos. As estratexias de reestruturación cognitiva. A	B1.3. Estructurar un pensamento efectivo empregando as emocións de forma positiva.	VSCB1.3.1 Aplica o autocontrol á toma de decisión.	Toma decisións de xeito autónomo aplicando o autocontrol.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos,	Escala de observación. Diario de clase.	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

	resiliencia.					liberdade, non discriminación.		
			VSCB1.3.2. Realiza un adecuado recoñecemento e identificación das súas emocións e das demais persoas.	Expresa as súas emocións de xeito oral e por escrito.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB1.3.3. Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas.	Realiza actividades cooperativas respectando os compañeiros e compañeiras.	CSC CSIEE CCL	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
b m	B1.6. A responsabilidade. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. Valoración do erro como factor de aprendizaxe e mellora.	B1.4. Desenvolver o propio potencial, mantendo unha motivación intrínseca e esforzándose para o logro de éxitos individuais e compartidos.	VSCB1.4.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo para a consecución de obxectivos.	Traballa en equipo con esforzo por acadar logros colectivos.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB1.4.2. Asume as súas responsabilidades durante a colaboración.	Comparte tarefas e assume responsabilidades.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade,	Escala de observación. Diario de clase.	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

						equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.		
			VSCB1.4.3. Realiza unha autoavaliación responsable da execución das tarefas con axuda dunha persoa adulta.	Reflexiona sobre o seu traballo recoñecendo os aspectos positivos e os mellorables.	CSC CAA CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
m	B1.7. A autonomía persoal e a autoestima. Seguridade nun mesmo, iniciativa, autonomía para a acción, confianza nas propias posibilidades. A toma de decisións persoal meditada. Tolerancia á frustración.	B1.5. Adquirir capacidades para tomar decisións de forma independente, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas.	VSCB1.5.1. Emprega algunha estratexia para facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso.	Asume que non todo sae ben á primeira e que debe ser tolerante á frustración e perseverante na execución de tarefas.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
a	B1.8. A iniciativa persoal. As accións creativas. A consecución de logros.	B1.6. Desenvolver a autonomía e a capacidade de emprendemento para conseguir logros persoais responsabilizándose do ben común.	VSCB1.6.1. Participa na resolución de problemas escolares con seguridade e motivación.	Resolve problemas de xeito autónomo e creativo.	CSIEE CSC	Emprendemento. Educación cívica. Valores: resolución pacífica de conflitos, l	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB1.6.2. Define e formula claramente problemas de convivencia.	Identifica e evita problemas de	CSC CCL	Educación	Escala de observación.	2

				convivencia.		cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Diario de clase.	
b	B1.9. A responsabilidade. Causas e consecuencias das accións propias. A toma de decisións persoais meditadas: técnicas e recursos. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. A asunción dos ropios actos.	B1.7. Propoñerse desafíos e levalos a cabo mediante unha toma de decisión persoal, meditada e responsable, desenvolvendo un bo sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas.	VSCB1.7.1. Reflexiona, respondendo a preguntas, as consecuencias das súas accións.	Asume a responsabilidade das súas accións e as consecuencias delas.	CSC CCL CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB1.7.2. Desenvolve actitudes de respecto cara aos demais en situacións formais e informais da interacción social.	Mostra respecto hacia os demais.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
BLOQUE 2. A COMPRENSIÓN E O RESPECTO NAS RELACIÓNS INTERPERSOAIS								
m	B2.1. As habilidades de comunicación. A percepción e o emprego do espazo físico na comunicación. Os elementos da comunicación non verbal que	B2.1. Expresar opinións, sentimentos e emocións, empregando coordinadamente a linguaxe verbal e non verbal.	VSCB2.1.1. Expresar con claridade opinións, sentimentos e emocións.	Expresa con claridade respecto opinións, sentimentos e emocións.	CCL CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade,	Escala de observación. Diario de clase.	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

	favorecen o diálogo: ton de voz e maneira de falar. Adecuación a diferentes contextos					resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.		
			VSCB2.1.2. Emprega apropiadamente os elementos da comunicación verbal e non verbal, en consonancia cos sentimentos.	Utiliza as normas do diálogo.	CCL CSC	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB2.1.3. Emprega a comunicación verbal en relación coa non verbal en exposicións orais.	Usa os elementos de comunicación verbal e non verbal	CCL CAA CSIEE	Educación cívica.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB2.1.4. Expón respectuosamente os argumentos.	Expón con claridade e respecto os seus argumentos.	CCL CSC	Educación cívica.	Escala de observación. Diario de clase.	2
b m e	B2.2. Estratexias da linguaxe oral como instrumento de comunicación: escoitar, preguntar, argumentar.	B2.2. Utilizar habilidades de escoita e o pensamento de perspectiva con empatía.	VSCB2.2.1. Escoita exposicións orais e entende a comunicación desde o punto de vista da persoa que fala.	Escoita sen interromper e con atención.	CSC CCL	Educación cívica	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB2.2.2. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas.	Colabora en debates respectando as normas.	CAA CSIEE CSC CCL	Educación cívica	Escala de observación. Diario de clase.	2
c m e	B2.3. A comunicación expresiva. Os elementos da comunicación que favorecen o diálogo. Iniciación, mantemento e finalización de conversas. Identificación recoñecemento e análise de hábitos	B2.3. Iniciar, manter e finalizar conversas cunha maneira de falar adecuada aos interlocutores e ao contexto, tendo en conta os factores que inhiben a comunicación para	VSCB2.3.1. Comunícase empregando expresións para mellorar a comunicación.	Utiliza elementos de comunicación que favorecen o diálogo.	CCL CSC	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de	Escala de observación. Diario de clase.	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

	que facilitan e dificultan a comunicación.	superar barreiras e os que permiten lograr proximidade.				conflitos, liberdade, non discriminación.		
			VSCB2.3.2. Amona interese polos seus interlocutores	Mostra interese pola opinión dos demais.	CCL CSC	Educación cívica.	Escala de observación. Diario de clase.	2
e m	B2.4. A aserción. Exposición e defensa das ideas propias con argumentos fundados e razoables empregando estratexias de comunicación construtivas.	B2.4. Empregar a aserción.	VSCB2.4.1. Expresa abertamente as propias ideas.	Experas as súas ideas empregando estratexias de comunicación construtivas.	CCL CSC CSIEE	Educación cívica.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB2.4.2. Emprega a linguaxe positiva	Usa unha linguaxe positiva.	CCL CSC	Educación cívica.	Escala de observación. Diario de clase.	2
m	B2.5. O diálogo. A busca do mellor argumento. A creación de pensamentos compartidos a través do diálogo. A inferencia e o sentido da expresión dos e das demais. A escoita activa e a axuda.	B2.5. Dialogar creando pensamentos compartidos con outras persoas para atopar o mellor argumento.	VSCB2.5.1 Relaciona, con axuda dunha persoa adulta, diferentes ideas e opinións para atopar os seus aspectos comúns.	Enriquece os argumentos propios coa aportación dos compañeiros.	CCL CSC CAA	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos.	Escala de observación. Diario de clase.	2
c m	B2.6. A intelixencia interpersoal. A empatía: atención, escoita activa, observación e análise de comportamentos. O altruísmo.	B2.6. Establecer relacións interpersoais positivas empregando habilidades sociais.	VSCB2.6.1. Emprega diferentes habilidades sociais básicas.	Uso de habilidades sociais básicas: empatía: atención, escoita activa	CSC	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB2.6.2. Participa activamente en actividades que contribúen á cohesión dos grupos sociais aos que pertence.	Participa en actividades grupais.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos.	Escala de observación. Diario de clase.	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

a	B2.7. O respecto, a tolerancia e a valoración do outro. Análise de situacións na escola e fóra dela que producen sentimentos positivos ou negativos no alumnado	B2.7. Actuar con tolerancia comprendendo e aceptando as diferenzas.	B2.7. Actuar con tolerancia comprendendo e aceptando as diferenzas.	Móstrase tolerante e respetuoso coas diferenzas.	CSC	Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB2.7.2. Recoñece, e identifica as calidades doutras persoas.	Recoñece as calidades e valores dos compañeiros.	CSC	Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
c m	B2.8. As condutas solidarias. A disposición de apertura cara aos demais: compartir puntos de vista e sentimentos. As dinámicas de cohesión de grupo.	B2.8. Contribuír á mellora do clima do grupo, amosando actitudes cooperativas e establecendo relacións respectuosas.	VSCB2.8.1. Forma parte activa das dinámicas do grupo.	Participa activamente nas dinámicas de grupo.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB2.8.2. Establece e mantén relacións emocionais amigables, baseadas no intercambio de afecto e a confianza mutua.	Establece lazos afectivos e de amizade.	CSC CSIEE	Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
BLOQUE 3. A CONVIVENCIA E OS VALORES SOCIAIS								
b	B3.1 Responsabilidade no exercicio	B3.1 Resolver problemas en	VSCB3.1.1 Establece relacións de	Establece relacións	CSC	Educación	Escala de	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

m	dos dereitos e dos deberes individuais nos grupos nos que se integra e participación nas tarefas e decisión destes. A disposición de apertura cara ao outro, ao compartir puntos de vista e sentimentos	colaboración, poñendo de manifesto unha actitude aberta cara aos demais e compartindo puntos de vista e sentimentos.	confianza cos iguais e coas persoas adultas.	de confianza e colaboración.	CSIEE	cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	observación. Diario de clase.	
			VSCB3.1.2 Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración.	Comparte proxectos, xogos e reconece as actividade de grupo como enriquecedoras e significativas.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.1.3 Pon de manifesto unha actitude aberta cara ás demais persoas compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula.	Interactua cos demais con actitude positiva e aberta.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
b	B3.2 A interdependencia e a cooperación. A interdependencia positiva e a participación equitativa. As condutas solidarias. A aceptación incondicional do outro. A resolución de problemas en colaboración. Compensación de carencias dos e das demais. A disposición de apertura cara ao outro, o compartir puntos de vista e sentimentos.	B3.2 Traballar en equipo favorecendo a interdependencia positiva e amosando condutas solidarias.	VSCB3.2.1 Aмосa boa disposición a ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe.	Da e recibe axuda cando é preciso.	CAA CSIEE CSC	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.2.2. Practica as estratexias de	Traballa en parella.	CAA	Educación	Escala de	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

	B3.3. Estructuras e técnicas da aprendizaxe cooperativa.		axuda entre iguais.		CSIEE CSC	cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	observación. Diario de clase.	
			VSCB3.2.3. Practica as estratexias de axuda entre iguais.	Comparte puntos de vista e sentimentos.	CAA CSIEE CSC	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.2.4. Respecta as regras durante o traballo en equipo.	Asume as normas do traballo en equipo.	CSC	Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.2.5. Emprega destrezas de interdependencia positiva.	Reparten tarefas de modo lóxico e positivo.	CSC CSIEE CAA	Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
a	B3.4. Elaboración de normas de convivencia da aula e do centro positivas, facilitadoras e asumidas polo grupo e pola comunidade. Valoración da necesidade de	B3.3. Implicarse na elaboración e no respecto das normas da comunidade educativa, empregando o sistema de valores persoal que	SCB3.3.1. Participa na elaboración das normas da aula.	Elabora normas de aula e asume o compromiso de cumprilas.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución	Escala de observación. Diario de clase.	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

	normas compartidas que regulan a convivencia frutífera no ámbito social.	constrúe a partir dos valores universais.				pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.		
			VSCB3.3.2. Respecta as normas do centro escolar.	Respecta as normas de convivencia do centro.	CSC	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
C m	B3.5. A resolución de conflitos. A linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. A transformación do conflito en oportunidade.	B3.4. Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática transformando o conflito en oportunidade, coñecendo e empregando as fases da mediación e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais.	VSCB3.4.1. Resolve os conflitos, coa axuda dunha persoa adulta, de modo construtivo.	Resolve os conflitos con axuda a través do diálogo e de xeito construtivo.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.4.2. Manexa a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos e intencións nas relacións interpersoais.	Usa unha linguaxe positiva e respectuosa.	CCL CSC	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.4.3. Analiza as emocións e sentimentos das partes en conflito.	Analiza as causas e consecuencia dun conflito con axuda dun adulto.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución	Escala de observación. Diario de clase.	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

						pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.		
a	B3.6. Identificación, recoñecemento e valoración dos dereitos de todos os nenos e de todas as nenas do mundo recoñecidos nas declaracións universais, no Estatuto de autonomía de Galicia e na Constitución española.	B3.5. Comprender a importancia dos dereitos da infancia valorando as condutas que os protexen.	VSCB3.5.1.Expón os dereitos básicos da infancia.	Valora os dereitos de todos os nenos recoñecidos nas declaracións universais, no Estatuto de autonomía de Galicia e na Constitución española.	CSC CCL	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
d m	B3.7. As diferenzas de sexo como un elemento enriquecedor. Análise das medidas que contribúen a un equilibrio de xénero e a unha auténtica igualdade de oportunidades. Identificación e rexeitamento de desigualdades entre mulleres e homes no mundo.	B3.6. Participar activamente na vida cívica valorando a igualdade de dereitos e corresponsabilidade de homes e mulleres.	VSCB3.6.1. Colabora con persoas do outro sexo en diferentes situacións escolares. VSCB3.6.2. Realiza diferentes tipos de actividades independentemente do seu sexo.	Participa en diferentes tipos de actividades independentemente do seu sexo.	CSC CSIEE CSC CSIEE	Valores: igualdade, equidade, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
n	B3.8. A educación viaria. Respecto cara ás normas de mobilidade viaria. Identificación das causas e grupos de risco nos accidentes de tráfico. B3.9. Identificación de actitudes e de estratexias persoais e colectivas que contribúen a consolidar condutas e hábitos viarios correctos.	B3.7. Valorar as normas de seguridade viaria, analizando as causas e consecuencias dos accidentes de tráfico.	B3.7. Valorar as normas de seguridade viaria, analizando as causas e consecuencias dos accidentes de tráfico.	Coñece as normas básica de seguridade viaria.	CSC CSIEE	Educación cívica. Seguridade viaria.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.7.2 Expón as causas de diferentes accidentes de tráfico	Identificación de actitudes que contribúen a consolidar condutas e hábitos viarios correctos.	CSC CCL	Educación cívica. Seguridade viaria.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.7.3.Explica as consecuencias de diferentes accidentes de tráfico.	Explica as consecuencias de diferentes accidentes de	CSC CCL CMCT CD	Educación cívica. Seguridade viaria.	Escala de observación. Diario de clase.	2

				tráfico.				
--	--	--	--	----------	--	--	--	--

Materia: Valores sociais e cívicos Curso 3º EPMateria Curso								
3ª Avaliación								
Obx	Contidos	Criterios Av.	Estándares	Grao Consecución	CC	Elementos Transversais	Instrumentos Avaliación	Criterios cualificación (%)
BLOQUE 1. A IDENTIDADE E A DIGNIDADE DA PERSOA								
m k	B1.1. O auto-coñecemento. Identificación das características persoais e dos trazos de identidade, as propias capacidades e necesidades. B1.2. Habilidades comunicativas. Expresión de vivencias e sentimentos de forma construtiva.	B1.1. Crear unha imaxe positiva dun mesmo/a tomando decisións meditadas e responsables, baseadas nun bo auto-concepto.	VSCB1.1.1. Reflexiona sobre os trazos característicos da súa personalidade e verbaliza as conclusións	Expresa oralmente algunha característica da súa personalidade.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB1.1.2. Expresa a percepción da súa propia identidade, integrando a representación que fai dun mesmo ou dela mesma e a imaxe que expresan os demais.	Expresa sentimentos de xeito construtivo.	CSC CCL	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
m	B1.3. O auto-concepto. A auto-valoración; os trazos de personalidade. A auto-conciencia emocional. A respectabilidade e a dignidade persoal. O estilo persoal positivo.	B1.2. Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade e na dignidade persoal	VSCB1.2.1. Razoa o sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas.	Constrúe un auto-concepto positivo respecto a si mesmo e ás demais persoas.	CSC CCL CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de	Escala de observación. Diario de clase.	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

						conflitos, liberdade, non discriminación.		
a m	B1.4. As emocións. Identificación, recoñecemento, expresión e verbalización. Causas e consecuencias. Asociación pensamento-emoción. B1.5.O autocontrol. A regulación dos sentimentos. As estratexias de reestruturación cognitiva. A resiliencia.	B1.3. Estructurar un pensamento efectivo empregando as emocións de forma positiva.	VSCB1.3.1 Aplica o autocontrol á toma de decisión.	Toma decisións de xeito autónomo aplicando o autocontrol.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB1.3.2. Realiza un adecuado recoñecemento e identificación das súas emocións e das demais persoas.	Expresa as súas emocións de xeito oral e por escrito.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB1.3.3. Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas.	Realiza actividades cooperativas respectando os compañeiros e compañeiras.	CSC CSIEE CCL	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
b m	B1.6. A responsabilidade. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. Valoración do	B1.4. Desenvolver o propio potencial, mantendo unha motivación intrínseca e	VSCB1.4.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo para a consecución de obxectivos.	Traballa en equipo con esforzo por acadar logros	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores:	Escala de observación. Diario de clase.	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

	erro como factor de aprendizaxe e mellora.	esforzándose para o logro de éxitos individuais e compartidos.		colectivos.		igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.		
			VSCB1.4.2. Asume as súas responsabilidades durante a colaboración.	Comparte tarefas e assume responsabilidades.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB1.4.3. Realiza unha autoavaliación responsable da execución das tarefas con axuda dunha persoa adulta.	Reflexiona sobre o seu traballo recoñecendo os aspectos positivos e os mellorables.	CSC CAA CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
m	B1.7. A autonomía persoal e a autoestima. Seguridade nun mesmo, iniciativa, autonomía para a acción, confianza nas propias posibilidades. A toma de decisións persoal meditada. Tolerancia á frustración.	B1.5. Adquirir capacidades para tomar decisións de forma independente, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas.	VSCB1.5.1. Emprega algunha estratexia para facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso.	Asume que non todo sae ben á primeira e que debe ser tolerante á frustración e perseverante na execución de tarefas.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non	Escala de observación. Diario de clase.	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

						discriminación.		
a	B1.8. A iniciativa persoal. As accións creativas. A consecución de logros.	B1.6. Desenvolver a autonomía e a capacidade de emprendemento para conseguir logros persoais responsabilizándose do ben común.	VSCB1.6.1. Participa na resolución de problemas escolares con seguridade e motivación.	Resolve problemas de xeito autónomo e creativo.	CSIEE CSC	Emprendemento Educación cívica. Valores: resolución pacífica de conflitos, l	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB1.6.2. Define e formula claramente problemas de convivencia.	Identifica e evita problemas de convivencia.	CSC CCL	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
b	B1.9. A responsabilidade. Causas e consecuencias das accións propias. A toma de decisións persoais meditadas: técnicas e recursos. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. A asunción dos propios actos.	B1.7. Propoñerse desafíos e levalos a cabo mediante unha toma de decisión persoal, meditada e responsable, desenvolvendo un bo sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas.	VSCB1.7.1. Reflexiona, respondendo a preguntas, as consecuencias das súas accións.	Asume a responsabilidade das súas accións e as consecuencias delas.	CSC CCL CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB1.7.2. Desenvolve actitudes de respecto cara aos demais en situacións formais e informais da interacción social.	Mostra respecto cara os demais.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos,	Escala de observación. Diario de clase.	2

						liberdade, non discriminación.		
BLOQUE 2. A COMPRESIÓN E O RESPECTO NAS RELACIÓNS INTERPERSOAIS								
m	B2.1. As habilidades de comunicación. A percepción e o emprego do espazo físico na comunicación. Os elementos da comunicación non verbal que favorecen o diálogo: ton de voz e maneira de falar. Adecuación a diferentes contextos	B2.1. Expresar opinións, sentimentos e emocións, empregando coordinadamente a linguaxe verbal e non verbal.	VSCB2.1.1. Expresar con claridade opinións, sentimentos e emocións.	Expresa con claridade respecto opinións, sentimentos e emocións.	CCL CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB2.1.2. Emprega apropiadamente os elementos da comunicación verbal e non verbal, en consonancia cos sentimentos.	Utiliza as normas do diálogo.	CCL CSC	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB2.1.3. Emprega a comunicación verbal en relación coa non verbal en exposicións orais.	Usa os elementos de comunicación verbal e non verbal .	CCL CAA CSIEE	Educación cívica.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB2.1.4. Expón respectuosamente os argumentos.	Expón con claridade e respecto os seus argumentos.	CCL CSC	Educación cívica.	Escala de observación. Diario de clase.	2
b m e	B2.2. Estratexias da linguaxe oral como instrumento de comunicación: escoitar, preguntar, argumentar.	B2.2. Utilizar habilidades de escoita e o pensamento de perspectiva con empatía.	VSCB2.2.1. Escoita exposicións orais e entende a comunicación desde o punto de vista da persoa que fala.	Escoita sen interromper e con atención.	CSC CCL	Educación cívica	Escala de observación. Diario de clase.	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

			VSCB2.2.2. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas.	Colabora en debates respectando as normas.	CAA CSIEE CSC CCL	Educación cívica	Escala de observación. Diario de clase.	2
c m e	B2.3. A comunicación expresiva. Os elementos da comunicación que favorecen o diálogo. Iniciación, mantemento e finalización de conversas. Identificación recoñecemento e análise de hábitos que facilitan e dificultan a comunicación.	B2.3. Iniciar, manter e finalizar conversas cunha maneira de falar adecuada aos interlocutores e ao contexto, tendo en conta os factores que inhiben a comunicación para superar barreiras e os que permiten lograr proximidade.	VSCB2.3.1. Comunícase empregando expresións para mellorar a comunicación.	Utiliza elementos de comunicación que favorecen o diálogo.	CCL CSC	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB2.3.2. Amona interese polos seus interlocutores	Mostra interese pola opinión dos demais.	CCL CSC	Educación cívica.	Escala de observación. Diario de clase.	2
e m	B2.4. A aserción. Exposición e defensa das ideas propias con argumentos fundados e razoables empregando estratexias de comunicación construtivas.	B2.4. Empregar a aserción.	VSCB2.4.1. Expresa abertamente as propias ideas.	Expresa as súas ideas empregando estratexias de comunicación construtivas.	CCL CSC CSIEE	Educación cívica.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB2.4.2. Emprega a linguaxe positiva	Usa unha linguaxe positiva.	CCL CSC	Educación cívica.	Escala de observación. Diario de clase.	2
m	B2.5. O diálogo. A busca do mellor argumento. A creación de pensamentos compartidos a través do diálogo. A inferencia e o sentido da expresión dos e das demais. A escoita activa e a axuda.	B2.5. Dialogar creando pensamentos compartidos con outras persoas para atopar o mellor argumento.	VSCB2.5.1 Relaciona, con axuda dunha persoa adulta, diferentes ideas e opinións para atopar os seus aspectos comúns.	Enriquece os argumentos propios coa achega dos compañeiros.	CCL CSC CAA	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos.	Escala de observación. Diario de clase.	2
c m	B2.6. A intelixencia interpersonal. A empatía: atención, escoita activa, observación e análise de comportamentos. O altruísmo.	B2.6. Establecer relacións interpersonais positivas empregando habilidades sociais.	VSCB2.6.1. Emprega diferentes habilidades sociais básicas.	Uso de habilidades sociais básicas: empatía: atención, escoita activa	CSC	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución	Escala de observación. Diario de clase.	2

						pacífica de conflitos.		
			VSCB2.6.2. Participa activamente en actividades que contribúen á cohesión dos grupos sociais aos que pertence.	Participa en actividades grupais.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos.	Escala de observación. Diario de clase.	2
a	B2.7. O respecto, a tolerancia e a valoración do outro. Análise de situacións na escola e fóra dela que producen sentimentos positivos ou negativos no alumnado	B2.7. Actuar con tolerancia comprendendo e aceptando as diferenzas.	B2.7. Actuar con tolerancia comprendendo e aceptando as diferenzas.	Móstrase tolerante e respectuoso coas diferenzas.	CSC	Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB2.7.2. Recoñece, e identifica as calidades doutras persoas.	Recoñece as calidades e valores dos compañeiros.	CSC	Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
c m	B2.8. As condutas solidarias. A disposición de apertura cara aos demais: compartir puntos de vista e sentimentos. As dinámicas de cohesión de grupo.	B2.8. Contribuír á mellora do clima do grupo, amosando actitudes cooperativas e establecendo relacións respectuosas.	VSCB2.8.1. Forma parte activa das dinámicas do grupo.	Participa activamente nas dinámicas de grupo.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB2.8.2. Establece e mantén relacións	Establece lazos	CSC	Valores:	Escala de	2

			emocionais amigables, baseadas no intercambio de afecto e a confianza mutua.	afectivos e de amizade.	CSIEE	igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	observación. Diario de clase.	
BLOQUE 3. A CONVIVENCIA E OS VALORES SOCIAIS								
b m	B3.1 Responsabilidade no exercicio dos dereitos e dos deberes individuais nos grupos nos que se integra e participación nas tarefas e decisión destes. A disposición de apertura cara ao outro, ao compartir puntos de vista e sentimentos	B3.1 Resolver problemas en colaboración, poñendo de manifesto unha actitude aberta cara aos demais e compartindo puntos de vista e sentimentos.	VSCB3.1.1 Establece relacións de confianza cos iguais e coas persoas adultas.	Establece relacións de confianza e colaboración.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.1.2 Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración.	Comparte proxectos, xogos e reconece as actividade de grupo como enriquecedoras e significativas.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.1.3 Pon de manifesto unha actitude aberta cara ás demais persoas compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula.	Interactúa cos demais con actitude positiva e aberta.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

b	B3.2 A interdependencia e a cooperación. A interdependencia positiva e a participación equitativa. As condutas solidarias. A aceptación incondicional do outro. A resolución de problemas en colaboración. Compensación de carencias dos e das demais. A disposición de apertura cara ao outro, o compartir puntos de vista e sentimentos. B3.3. Estructuras e técnicas da aprendizaxe cooperativa.	B3.2 Traballar en equipo favorecendo a interdependencia positiva e amosando condutas solidarias.	VSCB3.2.1 Amosa boa disposición a ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe.	Da e recibe axuda cando é preciso.	CAA CSIEE CSC	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.2.2. Practica as estratexias de axuda entre iguais.	Traballa en parella.	CAA CSIEE CSC	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.2.3. Practica as estratexias de axuda entre iguais.	Comparte puntos de vista e sentimentos.	CAA CSIEE CSC	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.2.4. Respecta as regras durante o traballo en equipo.	Asume as normas do traballo en equipo.	CSC	Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.2.5. Emprega destrezas de	Reparten tarefas de	CSC	Valores:	Escala de	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

			interdependencia positiva.	modo lóxico e positivo.	CSIEE CAA	igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	observación. Diario de clase.	
a	B3.4. Elaboración de normas de convivencia da aula e do centro positivas, facilitadoras e asumidas polo grupo e pola comunidade. Valoración da necesidade de normas compartidas que regulan a convivencia frutífera no ámbito social.	B3.3. Implicarse na elaboración e no respecto das normas da comunidade educativa, empregando o sistema de valores persoal que constrúe a partir dos valores universais.	SCB3.3.1. Participa na elaboración das normas da aula.	Elabora normas de aula e asume o compromiso de cumprilas.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.3.2. Respecta as normas do centro escolar.	Respecta as normas de convivencia do centro.	CSC	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
C m	B3.5. A resolución de conflitos. A linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. A transformación do conflito en oportunidade.	B3.4. Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática transformando o conflito en oportunidade, coñecendo e empregando as fases da mediación e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais.	VSCB3.4.1. Resolve os conflitos, coa axuda dunha persoa adulta, de modo construtivo.	Resolve os conflitos con axuda a través do diálogo e de xeito construtivo.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
			VSCB3.4.2. Manexa a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos e intencións	Usa unha linguaxe positiva e	CCL CSC	Educación cívica. Valores:	Escala de observación.	2

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

			nas relacións interpersoais.	respectuosa.		igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Diario de clase.	
			VSCB3.4.3. Analiza as emocións e sentimentos das partes en conflito.	Analiza as causas e consecuencia dun conflito con axuda dun adulto.	CSC CSIEE	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
a	B3.6. Identificación, recoñecemento e valoración dos dereitos de todos os nenos e de todas as nenas do mundo recoñecidos nas declaracións universais, no Estatuto de autonomía de Galicia e na Constitución española.	B3.5. Comprender a importancia dos dereitos da infancia valorando as condutas que os protexen.	VSCB3.5.1. Expón os dereitos básicos da infancia.	Valora os dereitos de todos os nenos recoñecidos nas declaracións universais, no Estatuto de autonomía de Galicia e na Constitución española.	CSC CCL	Educación cívica. Valores: igualdade, equidade, resolución pacífica de conflitos, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
d m	B3.7. As diferenzas de sexo como un elemento enriquecedor. Análise das medidas que contribúen a un equilibrio de xénero e a unha auténtica igualdade de oportunidades. Identificación e rexeitamento de desigualdades entre mulleres e homes no mundo.	B3.6. Participar activamente na vida cívica valorando a igualdade de dereitos e co-responsabilidade de homes e mulleres.	VSCB3.6.1. Colabora con persoas do outro sexo en diferentes situacións escolares. VSCB3.6.2. Realiza diferentes tipos de actividades independentemente do seu sexo.	Participa en diferentes tipos de actividades independentemente do seu sexo.	CSC CSIEE CSC CSIEE	Valores: igualdade, equidade, liberdade, non discriminación.	Escala de observación. Diario de clase.	2
n	B3.8. A educación viaria. Respecto cara ás normas de mobilidade viaria. Identificación das causas e grupos	B3.7. Valorar as normas de seguridade viaria, analizando as causas e consecuencias dos	B3.7. Valorar as normas de seguridade viaria, analizando as causas e consecuencias dos accidentes de tráfico.	Coñece as normas básica de seguridade viaria.	CSC CSIEE	Educación cívica. Seguridade	Escala de observación. Diario de clase.	2

de risco nos accidentes de tráfico. B3.9. Identificación de actitudes e de estratexias persoais e colectivas que contribúen a consolidar condutas e hábitos viarios correctos.	accidentes de tráfico.				viaria.		
		VSCB3.7.2 Expón as causas de diferentes accidentes de tráfico	Identificación de actitudes que contribúen a consolidar condutas e hábitos viarios correctos.	CSC CCL	Educación cívica. Seguridade viaria.	Escala de observación. Diario de clase.	2
		VSCB3.7.3. Explica as consecuencias de diferentes accidentes de tráfico.	Explica as consecuencias de diferentes accidentes de tráfico.	CSC CCL CMC T CD	Educación cívica. Seguridade viaria.	Escala de observación. Diario de clase.	2

Metodoloxía didáctica, incluíndo as estratexias a desenvolver polo profesorado, para acadar os estándares de aprendizaxe, así como a adquisición das competencias clave. Materiais e recursos didácticos.

A metodoloxía que se vai empregar procurará unha aprendizaxe significativa, dándolle ao labor didáctico un enfoque globalizador, e na medida das posibilidades lúdico e motivador. Poñeremos especial atención nun trato individualizado, respectando as peculiaridades de cada neno, atendendo aos seus ritmos de aprendizaxe e aos seus intereses persoais.

Promoveremos un enfoque interdisciplinar das materias e unha aprendizaxe activa, na que o alumno sexa quen de construír a súa propia aprendizaxe, que se desenvolverá nun ambiente que promoverá o traballo cooperativo, fomentando a aprendizaxe entre iguais.

O desenvolvemento de proxectos en torno as materias de estudo serán promovidos como elementos enriquecedores e altamente motivadores e por ser o xeito de afianzar as competencias clave.

Se tentará que as tarefas que se desenvolvan vaian orientadas á resolución de problemas da vida real.

Na medida das posibilidades se empregarán recursos da rede e as achegas que as TIC fan ao mundo escolar, conscientes de que ese será o mundo no que se moverán os nosos alumnos. Daquela tentaremos desenvolver un espírito crítico con respecto delas, explotando as súas posibilidades pero facendo un uso axeitado e seguro das mesmas.

Atenderemos aos distintos ritmos de aprendizaxe do alumnado, e promoveremos unha educación inclusiva.

A lectura e a súa promoción terá un tratamento específico dentro da aula.

Procedemento para a avaliación inicial.

Como primeiro paso se analizarán as actas finais do curso anterior do grupo de alumnos e os informes individualizados dos mesmos.

A comezo do curso se realizarán probas no marco da primeira quincena de clases, durante o mes de setembro, para avaliar o estado dos coñecementos do alumnado e marcarnos o punto de partida do noso traballo. Estas probas se farán tendo en conta os estándares do curso anterior.

Os instrumentos de avaliación serán fundamentalmente listaxes de control e listas de verificación, e a análise da actividade desenvolvida na aula.

Recollidos os datos da avaliación inicial se determinarán aqueles estándares que requiran dun tratamento máis intenso de cara a garantir un aproveitamento axeitado do curso.

Procedemento de avaliación continua.

Como se desprende dos instrumentos de avaliación que se mostran na programación do curso, a avaliación que se vai desenvolver é fundamentalmente a observación das realizacións do alumnado no desenvolvemento normal da clase, ao través da análise das súas producións, do seu caderno de clase... Tamén se empregarán rúbricas, listas de observación e de verificación para valorar a actividade que desenvolva nas propostas de traballo que se fagan na aula.

Durante o curso se realizarán 3 avaliacións correspondentes aos tres trimestres do ano académico, nas que se valorará a adquisición das competencias clave e o nivel de logro. Nas sesións de avaliación se tomarán medidas para o reforzo educativo daqueles alumnos/as que non acaden un desempeño axeitado.

Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente.

Empregaremos ao remate do proceso a seguinte táboa para valorar o proceso de ensino e a práctica docente:

	1	2	3	4
--	---	---	---	---

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

Deseño distintas actividades de aprendizaxe para o logro de cada un dos obxectivos				
Motivo aos meus alumnos comunicándolles os obxectivos que quero acadar e a finalidade das actividades, partindo dos seus coñecementos previos.				
Relaciono os contidos con situacións reais, informándolles da utilidade e creando expectativas				
Emprego metodoloxías que favorezan o desenvolvemento dunha actitude positiva do alumno e que teña en conta os seus intereses				
Propoño actividades que favorecen a aprendizaxe autónoma				
Cando comezamos unha actividade nova os alumnos coñecen os obxectivos e competencias que se queren desenvolver, as diferentes actividades a realizar e como se lles vai avaliar.				
As actividades que propoño están relacionadas con situacións da vida real				
En función das características de cada alumno suscito tarefas e logros diferentes				
Propoño metodoloxías diversas				

Tamén valoraremos aspectos organizativos sobre o emprego de materiais e distribución do grupo clase

Como organizo o grupo clase (expresado en porcentaxe de tempo)		%
	Traballo individual	
	Parellas	
	Pequeno grupo	
	Gran grupo	
Emprego recursos e materiais variados para a aprendizaxe		
Dou pautas de actuación ás familias para que traballen na casa consonte a metodoloxía seguida na clase.		

Indicadores de logro para avaliar a programación didáctica.

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

Valoraremos a adecuación de obxectivos, contidos e criterios de avaliación á realidade do alumnado.

Comprobaremos se as avaliacións das materias inclúen o grao de desenvolvemento das competencias básicas, se a metodoloxía empregada é coherente cos obxectivos previstos, se se aplicaron as medidas de atención á diversidade de forma axeitada, e se as aprendizaxes do alumnado con relación ao previsto están axustadas.

Comprobaremos se o grao de desenvolvemento das programacións docentes foi suficiente e se a coordinación entre o profesorado se considera que cumpre as expectativas iniciais.

Con todos estes datos poderemos avaliar globalmente todo o proceso

Para valorarmos a nosa propia programación e acometer as reformas necesarias co fin de mellorala, usaremos como ferramenta esta lista de valoración:

Aspectos da revisión, avaliación e modificación da programación	1	2	3	4
Organizáronse os estándares en relación ás distintas unidades de programación.				
Definíronse axeitadamente os indicadores de logro dos estándares.				
Determináronse os estándares imprescindibles				
Están correctamente asociados estándares, instrumentos de avaliación e indicadores de logro.				
Deseñouse a avaliación inicial e definiuse que facer cos seus resultados				
Medidas de atención á diversidade: Tívoise en conta medidas xerais de intervención educativa				
Medidas de atención á diversidade: Contempláronse medidas para alumnado con neae				
Medidas de atención á diversidade: Fixéronse ACs no caso de estar autorizada				
Medidas de atención á diversidade: Atendeuse axeitadamente ao alumnado con sobredotación				

Programación Didáctica Ceip Condessa de Fenosa (O Barco de Valdeorras)

Definíronse programas de apoio, reforzo, recuperación e ampliación vinculados aos estándares				
Avaliouse a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación e ampliación.				
Hai estratexias de promoción da lectura e da escritura				
Hai estratexias para inserir as TIC no proceso de ensino				
Aplícase a metodoloxía didáctica acordada.				
As tarefas están vinculadas a situacións reais, significativas e motivadoras para o alumnado				
Cada instrumento de avaliación se relaciona cos estándares de aprendizaxe.				
Hai procedementos e instrumentos de avaliación variados				
Os estándares imprescindibles están identificados				
Hai información de abonda ás familias e ao alumnado de estándares imprescindibles, criterios de cualificación				
Análise dos resultados das avaliacións individualizadas				
Coordinación entre o equipo didáctico				
Coordinación do profesorado a nivel vertical: outros cursos e etapas				
Tratamento preciso dos temas transversais				
Actividades extraescolares e complementarias				